

HÖGSKOLAN FÖR LÄRANDE
OCH KOMMUNIKATION
HÖGSKOLAN I JÖNKÖPING

Specialpedagogik, 20 poäng

Särskilda utbildningsbehov i språk och matematik

Läraryrket

KURSPLAN OCH LITTERATURLISTA

Kurs:	SPECIALPEDAGOGIK, 20 poäng Särskilda utbildningsbehov i språk och matematik Special Education, 20 credit points Special Education Needs in Language and mathematics Teaching
Kursid	LSSB04
Poäng	20
Nivå	B
Ämneskod	SQA
Utbildningsområde	SA 80 %, LU 20%

Allmänt Kursen ingår som en specialisering i lärarutbildningen. Kursen syftar till att belysa hur den naturliga variationen av barns- och ungdomars förutsättningar och behov utgör grunden för att skapa delaktighet i lärande och kommunikation för alla elever. Kursen tar sin utgångspunkt i ett kommunikativt relationsinriktat perspektiv.

Mål Kursen syftar till att studenten:

- utvecklar fördjupade kunskaper om barns- och ungdomars lärande med avseende på tal- och språkutveckling, skriftspråksutveckling samt matematisk begreppsutveckling
- utvecklar insikter i hur val av organisering, arbetssätt, arbetsformer och innehåll kan befrämja respektive motverka barns och ungdomars kognitiva och kommunikativa utveckling
- utvecklar förmåga att identifiera, kartlägga och analysera barns och ungdomars olikheter samt skapa förutsättningar för lärande och delaktighet
- utvecklar beredskap för att i samverkan med arbetslag, elever och föräldrar skapa balans mellan elevers behov och förutsättningar och skolans krav

Innehåll

Delkurs 1 a; Tal- och språk i ett kommunikationspedagogiskt perspektiv, 5p

- Kommunikationsprocessen
- Språkets och talets betydelse i kommunikationsprocessen
- Tal- och språkutveckling
- Röst- och talstörningar
- Pedagogiska insatser vid kommunikationsstörningar
- Klassrumskommunikation

Alternativt/

Delkurs 1 b; Introduktion till läs- skriv- och matematikutveckling, 5p

- Barns utveckling av skriftspråk och matematiskt tänkande
- Läs- och skrivprocessen – teorier kring läs- och skrivutveckling
- Matematikens utveckling, struktur och grundläggande begrepp
- Miljöer och strategier som stöd för skriftspråks- och matematikutveckling

Delkurs 2; Särskilda utbildningsbehov i matematik, 5p

- Vad påverkar lärandet i matematik
- Skolmatematikens stoff, behandling och konsekvenser
- Komplexiteten i mötet med matematiken
- Olika pedagogiska influensers syn på matematikundervisning
- Språk och kommunikation i matematik
- Olika sätt att diagnostisera och åtgärda

Delkurs 3; Läs- och skrivmöjligheter åt alla

- Möjligheter och hinder i läs- och skrivprocessen
- Olika perspektiv på läs- och skrivsvårigheter
- Att förebygga och möta svårigheter i läsning och skrivning
- Olika sätt att kartlägga, analysera och åtgärda

Delkurs 4; Fördjupningsarbete 5p

- Kartläggning och analys av behov och förutsättningar
- Upprättande av åtgärdsprogram
- Analys av åtgärdsprogram som didaktiskt/pedagogiskt verktyg

Förkunskapskrav

För delkurs 1a, krävs AU2-Specialpedagogik 10p samt LSMUTV 20p.

För delkurs 1b, krävs AU2-Specialpedagogik 10p

För delkurs 2, 3 och 4 krävs delkurs 1a eller 1b.

Kursupplägg	Dialektiskt upplagda föreläsningar i 30-grupp, tematiska litteraturstudier, seminariediskussioner, inslag av verksamhetsförlagda studier och handledning av åtgärdsprogram.
Bemanning	LäVe 45 %, Pe 45 %, Fri Resurs 10 %
Examination	Kontinuerligt förda protokoll från studiegruppsarbete. Redovisningsseminarier. Avslutande fördjupningsarbete/åtgärdsprogram med analys. Lärandet i kursen syftar till att utveckla specialpedagogiskt förhållningssätt och sker till stor del genom samarbete och reflektion i studiegrupp. Betyget sätts efter tvågradig skala med något av uttrycken Underkänd eller Godkänd.
Kurslitteratur	Förtecknas i bilaga

SPECIALPEDAGOGIK, 20 poäng**Särskilda utbildningsbehov i språk och matematik****Antal sid:****Delkurs 1 a**

Atterström, H. (1996). *Vissa tystnar men talar åter. Om kommunikationssvårigheter i muntliga sammanhang.*

I Chaib (red). *Begriplighet och förståelse.* Lund:Studlitt Komp 25s

Cooper, P.J. & Simonds, C. (1999). *Communication for the Classroom Teacher.*

Sixth Ed: Boston: Allyn and Bacon. Valda delar Komp 150s

Granström, k. & Einarsson, C. (1995). *Forskning om liv och arbete i svenska klassrum. En översikt.* Skolverkets monografiserie Sthlm: Skolverket 85 s

Myata, C. (2002). *Visst vågar du!* Jkp:Brain Books 209s

Nilsson, B. & Waldemarsson (1994) *kommunikation. Samspel mellan människor.* Lund: Studlitt 168s

Rudberg, L-A. (red). (1992). *Barns tal- och språksvårigheter.* Lund:Studlitt 103 s

Rygqvold, A-L. (2001). *Språk och talstörningar.*

I Asmervik m.fl. (red) *Barn med behov av särskilt stöd.* Lund:Studlitt 37s

Svensson, A-K. (1998). *Barnet språket och miljön.* Lund:Studlitt 200s

Fördjupningslitteratur 100s

Delkurs 1 b

Carlgren, I. & Marton, F. (2000). *Lärare av i morgon.*

Sthlm: Liber (s. 117-178) 60s

Dahlgren, G. M. mfl. (1999). *Barn upptäcker skriftspråket.* Sthlm: Liber 150s

Johnsen-Hoines, M. (1997). *Matematik som språk.* Sthlm: Liber 210s

Lpo-94 samt kursplaner för grundskolan (svenska och matematik)

www.skolverket.se

Nämaren Tema (2000). *Matematik från början.* Göteborgs univ. 245s

Skolverket (2002). *Språket lyfter. Diagnosmaterial i svenska och svenska som andra språk för åren före skolår 6.* Lärarhandledning och observationsschema.

Sthlm: Liber 30s

Stadler, E. (1998). *Läs- och skrivinläring* Lund: Studentlitt 127s

Taube, K. (2000). *Läsinläring och självförtroende.* Sthlm. Prisma 130 s

Artiklar ca 80s

Delkurs 2

Ahlberg, A. (2001). *Lärande och delaktighet.* Lund: Studlitt valda delar ca 70s

Gran, B. (red) (1998) *Matematik på elevens villkor.* Lund: Studlitt 215s

Malmer, G. (1999). *Bra matematik för alla* Lund: studlitteratur 245s

Rönnerberg, I., Rönnerberg, L. (2001) *Minoritets elever och matematikutbildning.* Skolverket 01:617 130s

Unenge, J. (1999). *Skolmatematiken i går, idag i morgon – med mina ögon sett.*

Sthlm: Natur o Kultur 152s

Aktuella artiklar 100s

Delkurs 3

- Ericson, B. (2001). *Utredning av läs- och skrivsvårigheter*.
Lund: Studlitteratur 226s
- Lundber, I. & Herrlin, K. (2003) *God läsutveckling*. Sthlm: Natur & Kultur 72s
- Myrberg, M. (2001). *Att förebygga och möta läs- och skrivsvårigheter*. Skolverket
www.skolverket.se/publicerat 70s
- SOU (1997:108) *Att lämna skolan med rak rygg – om rätten till skriftspråket
och om förskolans och skolans möjligheter att förebygga och möta
läs- och skrivsvårigheter*. Slutbetänkande av Läs- och skrivkommittén.
Valda delar 100-200s
- Wellros, S och M. (1995). *En kamp om kunskap*. Lund: Gleerup 154s
- Kartläggningsinstrument för språklig medvetenhet, läs- och skrivutveckling* ca 150s
- Aktuella vetenskapliga artiklar och rapporter. 100s

Delkurs 4

- Skolverket (2003) *Kartläggning av åtgärdsprogram och särskilt stöd i grundskolan*.
Skolverket 03:813. Sthlm:Fritzes www.skolverket.se 100s
- Fördjupande litteratur inom valt problemområde

Delkurs 1-4

- Läroplaner för respektive skolform. Lpfö, Lpo, Lpf
- Kursplaner för Grundskolan (2000), Gymnasieskolan (1994), Särskolan (2002)
- Skollag och Grundskole- respektive Gymnasieförordningen.